

Tiedote, Nuorisotutkimusverkosto 13.1.2017.

Koulukotien tarve säilyy tulevaisuudessakin – hoidon laatuun on panostettava

Hallituksen kärkihanke Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) on käynnistänyt yhdessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa selvityksen koulukotien asemasta ja tehtävästä uudistuvassa vaativien lastensuojelupalveluiden kentässä. Selvityksen on toteuttanut Nuorisotutkimusverkosto.

Suomalaisessa lastensuojelun palvelujärjestelmässä koulukodit ovat yli sadan vuoden ajan toimineet vaativaa hoitoa ja erityisopetusta tarvitsevien nuorten sijoituspaikkoina. Toiminnassa on edelleen viisi valtion alaista ja kaksi yksityistä koulukotia. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman puitteissa on tehty koulukoteja koskeva selvitys, jossa kootaan yhteen tietoa koulukotien historiasta ja nykyrakenteesta, koulukoteihin sijoitettujen nuorten tarpeista ja koulukotihoidon sisällöistä. Selvityksessä kartoitetaan myös koulukotien alueellista jakautumista ja nivelymistä erityispalveluiden kokonaisuuteen. Erikseen tarkastellaan koulukotien koulujen asemaa, tehtävää ja tulevaisuutta. Selvityksessä luodaan katsaus siihen, miten koulukotien palvelut olisi tarkoituksenmukaista asemoida sosiaali- ja terveyspalveluiden muutoksessa, sekä otetaan kantaa siihen, miten niiden toimintaa tulisi kehittää.

”Yhteiskunnan velvollisuus on panostaa vaikeasti oireilevien ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten korkeatasoiseen hoitoon ja koulutukseen. Tulevaisuudessa koulukotien olisi nykyistä näkyvämmän profiiloiduttava erityisen vaativan hoidon ja erityisopetuksen osaamisen keskuksiksi, jotka jakavat osaamistaan myös ulospäin. Tämä edellyttää kunnollista julkista investointia, toiminnan sisäistä kehittämistä sekä avointa yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Avoimuus auttaa myös ehkäisemään ongelmia, hälventämään ennakkoluuloja ja pääsemään eroon historian painolasteista. Tämä selvitys on hyvä osoitus koulukotien halukkuudesta avoimuuteen”, toteaa selvityksen tekijä VTT Elina Pekkarinen.

Selvitys perustuu runsaaseen asiakirjamateriaaliin sekä koulukotien henkilöstölle tehtyihin haastatteluihin. Selvitys osoittaa, että koulukoteihin sijoitetuilla nuorilla on taustallaan paitsi moniulotteisia ongelmia, myös epäonnistuneita palvelukokeiluja ja lukuisia sijoituksia. Nuorten tukeminen edellyttää selkeää arjen rakennetta, monialaista osaamista ja koko perheen huomioimista. Koulukotihoidon ja -opetuksen tulee olla oikea-aikaista, riittävän pitkäkestoista ja perustua vahvaan yhteistyöhön muiden sosiaali-, terveys- ja opetuspalveluiden kanssa.

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) on hallituksen kärkihanke, joka hallitusohjelman mukaisesti pyrkii lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja omien voimavarojen vahvistamiseen. Muutosohjelmassa uudistetaan laajasti lasten ja perheiden palvelujen toimintaa, muun muassa lapsille, nuorille ja perheille suunnattuja vaativimpia palveluita ja lastensuojelua.

Lisätietoja: VTT Elina Pekkarinen, elina.pekkarinen@nuorisotutkimus.fi, puh. 040 846 86 24

Elina Pekkarinen: *Koulukoti muutoksessa. Selvitys koulukotien asemasta ja tehtävästä.*
Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja (Nuorisotutkimusseura) ISSN 1799-9219, nro 187, sarja: Kenttä. Verkkojulkaisuja (Nuorisotutkimusseura) ISSN 1799-9227, nro 110, sarja: Kenttä. ISBN 978-952-7175-24-8 (nid.), ISBN 978-952-7175-25-5 (PDF). Painetun raportin hinta: 12 euroa.

Julkaisu on verkossa osoitteessa

<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisut/verkkokauppa/verkojulkaisut>. **Painettua raporttia** voi tilata osoitteesta <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisut/verkkokauppa/kirjat>.